

Eeva-Maria Maijala kesk

Kirjallinen kysymys alkuperäiskansaan kuuluvien ihmisryhmien tasapuolisesta kohtelusta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen ja Euroopan unionin ainoa alkuperäiskansa, saamelaiset, jakautuvat neljäksi eri saamelaisryhmäksi: pohjoissaamelaisiin, kolttasaamelaisiin, inarinsaamelaisiin ja metsäsaamelaisiin eli metsälappalaisiin. Suomen saamelaiskiistojen ydin on siinä, että maassa on useita saamelaisryhmiä, jotka ovat eroavia historialtaan, kieleltään ja kulttuuriltaan. Näiden ryhmien välillä kamppaillaan vallasta, elinkeinojen harjoittamisen oikeudesta ja noudatettavasta saamelaispoliittisesta linjasta. Kukin haluaa myös omalle kulttuurilleen tukea ja sen esiin saamista.

Saamelaiskäräjien toiminnassa ovat tällä hetkellä vaikuttamassa pohjoissaamelaiset ja kolttasaamelaiset. Inarinsaamelaiset ovat siinä mukana osittain, mutta metsälappalaisia nykyiset saamelaiskäräjät eivät edusta lainkaan.

Jotta alkuperäiskansan ympärillä olevaan riitelystä saadaan ratkaisu aikaan, on välttämätöntä muodostaa kokonaisuus, joka edustaa kaikkia Suomen saamelaisia.

Saamelaiskäräjälakia valmisteleva työryhmä on työssään tunnustanut, että Suomessa on muitakin saamelaisia kuin ne, jotka ovat äänioikeutettuja saamelaiskäräjien vaaleissa tai voivat tulla merkityiksi saamelaiskäräjien vaaliluetteloon. Saamelaiskäräjälaiksi tehdyllä esityksellä ei ole pystytty esittämään, miten tämä laki tai saamelaiskäräjät voisi edustaa Suomen kaikkia saamelaisia.

Myös nyt saamelaiskäräjillä edustettuina olevien ryhmien edustus on jäänyt puutteelliseksi ja vaillinaiseksi eikä vastaa edes niitä voimasuhteita, joita nyt saamelaiskäräjien vaaliluetteloon hyväksytyt ovat käydyissä saamelaiskäräjien vaaleissa osoittaneet. Saamelaiskäräjien järjestäytymisessä kaikkiin toimielimiin valittiin enemmistövaalilla yksinomaan saamelaiskäräjien enemmistöryhmän edustajia.

Kunnanvaltuustoissa suhteellinen vaalitapa mahdollistaa pienemmillekin ryhmille edustuksen lautakunnissa ja kunnanhallituksessa. Samoin eduskunnan työskentelyä koskevat säädökset lähtevät siitä, että myös oppositiopuolueet ja pienetkin eduskuntaryhmät saavat edustajansa eduskunnan valiokuntiin. Saamelaiskäräjillä pienikin enemmistö voi kuitenkin ottaa kaikki paikat itselleen, etenkin, jos tilanne on hyvin tulehtunut. Tuolloin on kuitenkin selvää, ettei saamelaiskäräjät nykyisellään halua edustaa kaikkia saamelaisia, kun se haluaa nytkin eristää osan viralliseen

Kirjallinen kysymys KK 354/2018 vp

vaaliluetteloon hyväksytyistä ja vaaleilla valituista edustajista saamelaiskäräjien toiminnasta niin laajasti kuin mahdollista.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, että Suomen kaikkien saamelaisten kulttuuriin liittyvät asiat saadaan hoidettua tasapuolisesti ja että saamelaiskäräjien suorittamissa toimielinten vaaleissa otetaan käyttöön mahdollisuus suhteelliseen vaaliin?

Helsingissä 14.9.2018

Eeva-Maria Maijala kesk